

**ПРОПОЗИЦІЇ ДМС НА ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ
Вченої ради Національного технічного університету України
"Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"
«Підсумки міжнародної діяльності університету в 2017 році
та завдання на 2018 рік»
від 12 лютого 2018 року**

Розвивається міжнародна складова в роботі всіх департаментів, різноманітні форми міжнародної діяльності опановують все більше кафедр, а на індивідуальному рівні – викладачів, вчених, студентів і аспірантів.

Поглиблюються процеси інтернаціоналізації університету, суть яких полягає в організації міжнародного співробітництва не як окремого виду діяльності, лише дотичної до навчально-методичної, виховної, наукової, соціальної, – як це багато в чому було в минулі роки, – а як невід’ємну складову роботи кожного з цих напрямів, кожного Департаменту, кожного підрозділу.

Відбувається посилення міжнародної компоненти в усіх складових діяльності, здійснюється реформування за моделлю сучасного технічного університету лідерського типу, набуття репутації високорейтингового університету за міжнародновизнаними критеріями, що має на меті зростання економічних показників і залучення нових ідей.

В нових і нових переговорах досягаються домовленості про нові сфери співпраці в освіті, науці, інноваціях – із значною інвестиційною та соціальною привабливістю для університету. Так, в контексті європейської інтеграції визначено основні напрями співпраці з технічними університетами Польщі: в академічній сфері (програми «Подвійний диплом»; європейська акредитація інженерних програм; розробка системи рейтингового оцінювання інженерних програм; студентські обміни та обміни викладачами); в науковій сфері (розвиток інноваційних середовищ; інформаційні, комунікаційні технології; зелена і альтернативна енергетика; сталий розвиток; наноматеріали і нанотехнології; раціональне природокористування; науки про життя, технології очищення води; кібернетична безпека; авіаційні та космічні технології; програми "Студентський супутник"; логістика і транспорт; освоєння підводного і підземного простору); в галузі інноваційного розвитку (створення спільних інноваційних середовищ; підтримка і розвиток спільних стартапів); в гуманітарній сфері (спорт; мистецтво; культура).

За сприятливої для КПІ ім. Ігоря Сікорського політичної кон'юнктури – в сфері забезпечення ядерної безпеки світу – і за підтримки Міністерства енергетики України формуються і реалізуються проектні пропозиції в сфері фізичної ядерної безпеки – через міжнародні програми Міністерства енергетики США, Європейського Союзу, НАТО ("Наука заради миру і безпеки").

На прикладі взаємодії Механіко-машинобудівного інституту із компанією "Boeing",

групою компаній "Прогрестех" (MMI), "Тукана Інжинірінг", "Alsalam Aerospace Industries", "Антонов", "Huawei" (ІТС, ТЕФ, РТФ, ФЕЛ, ФТІ, ФІОТ), "Eram Systems" (ІПСА, ФПМ, ФІОТ), Dow Chemical (ХТФ), Netcracker (ФІОТ), Jeppessen (ФАКС), Heidelberg (ВПІ), Rigaku (ІФФ), Intel та Microsoft (ФТІ) та ін. закладається нова модель в такому компоненті зовнішньоекономічної діяльності, яким є міжнародний трансфер знань. В основі моделі – цільова підготовка нового покоління фахівців міжнародного класу в області авіабудування за навчальними програмами, розробленими за участі фахівців "Boeing" та "Прогрестех", її інтеграція з науковою роботою студентів задля створення високих технологій, затребуваних на глобальних ринках (це – один із прикладів того, як мають запрацювати драйвери розбудови економіки України на нових сучасних засадах, що визначаються "трикутником знань": освіта – наука – інновації).

На основі аналізу потреб глобальних світових освітніх та науково-технічних ринків в 2017 році формувались нові маркетингові стратегії і плани міжнародного співробітництва.

Одна із стратегій – аналіз світових ринків з метою пошуку напрямів діяльності, за якими факультети, інститути і кафедри можуть запропонувати свої освітні і науково-технічні сервіси і на цій основі здійснювати вихід із пропозиціями до провідних компаній світу.

В 2017 році поглиблювалась **взаємодія ДМС із профільними департаментами, Юрслужбою, Управлінням справами та підрозділами, виконувався ряд важливих завдань в міжнародній сфері:**

спільно з Департаментом навчальної роботи –

вирішувалось завдання наблизити кафедри до міжнародної експертизи спеціальностей, реформувати навчальний процес у відповідності до стандартів європейської зони вищої освіти (шляхом виконання проектів ERASMUS+, KA2; проектів EURASIA; проектів TEMPUS);

спільно з Департаментом навчально-виховної роботи –

досягнути індикаторів міжнародної студентської мобільності, передбачених Планом дій на виконання Стратегії розвитку міжнародної діяльності до 2020 року, – 200 студентів навчалися за кордоном, збільшено участь в проектах програми ERASMUS+ (категорії K1 – мобільність) до 53;

спільно з Департаментом науки та інноватики –

з метою посилити роль Департаменту науки та інноватики в організації міжнародного науково-технічного співробітництва здійснено нове визначення повноважень ДНІ та ДМС в цій сфері;

результатом стане більш системний підхід до цієї складової зовнішньоекономічної діяльності та збільшення обсягів грантової підтримки науки в університеті з боку програм Євросоюзу;

у взаємодії із Департаментом перспективного розвитку та Департаментом адміністративно-господарської роботи –

надавалась протокольна підтримка і сприяння в міжнародних складових їх діяльності;

із Департаментом економіки і фінансів, Юридичним управлінням та Управлінням справами було посилено увагу до зовнішньоекономічної діяльності –

як маркетингові дослідження – видавалися Інформаційні бюлетені з аналізом тенденцій міжнародних ринків освітніх послуг в розрізі регіонів світу (було видано 4 таких бюлетеней); розроблено ліцензійні угоди щодо порядку виплати винагороди за використання бренду КПІ в розмірі 15%; вперше для університетів України сформовано модель міжнародного трансферу (експорту) освітніх послуг українським ВНЗ за схемою франчайзингу, яка закріплена як право КПІ ім. Ігоря Сікорського на об'єкт інтелектуальної власності (свідоцтво № 64193 від 26.02.16);

з метою підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності в 2017 році було започатковано адміністрування міжнародних пропозицій, програм, проектів, моделей, рішень за критеріями їх інвестиційної привабливості для університету; із проаналізованих міжнародних пропозицій 8-м було відхилено як неперспективні, решта – визнані інвестиційно привабливими і підтримані; робота по адмініструванню міжнародних пропозицій в IV кварталі 2017 року принесла на рахунки університету більше 150 тисяч гривень;

в цілому – надходження від всіх видів зовнішньоекономічної діяльності в 2017 році склали 8-10 % від бюджету КПІ.

Проведена в 2017 році робота знаходить певні позитивні оцінки.

Підтверджено лідерські позиції університету у вітчизняному рейтингу "ТОП-200", в якому за міжнародною складовою КПІ ім. Ігоря Сікорського ustaleno посідає 1 місце протягом всіх 11-ти років його проведення.

В рейтингу Quacquarelli Symonds університетів країн Східної Європи і Центральної Азії КПІ ім. Ігоря Сікорського посідає друге місце серед університетів України.

Серед якісних досягнень підрозділів в 2017 році:

добре проявили себе в міжнародних публікаціях ПБФ, ФБМІ, ФЕЛ, ІТС, ІПСА, ВПІ, ХТФ; досягли високої ефективності міжнародної діяльності (залучення коштів) – ІФФ, ФБТ, ФАКС, ІПСА, ІТС, ММІ, ФІОТ, ФПМ, ФТІ, ХТФ; в загальній активності міжнародного співробітництва – ЗФ, ФММ, ІТС, ІФФ, ФЕЛ, ФСП, ФТІ, ХТФ; в активності на міжнародних ринках освітніх послуг – ФАКС, ФММ, ФІОТ, ФСП, ФТІ; в розвитку академічної мобільності – ФЛ, ЗФ, ФАКС, ІФФ, ІТС, ФСП, ХТФ, ПБФ (причому ЗФ, ФАКС, ФЛ на рівні світових стандартів).

В той же час в розвитку міжнародної діяльності є багато резервів і завдань.

Важливим завданням залишається трансформація національного вишу в інтернаціональний.

Через виконання міжнародних проектів по структурно-організаційній перебудові системи менеджменту міжнародної сфери, в т.ч. – зовнішньоекономічної діяльності, необхідно впроваджувати сучасні моделі менеджменту, притаманні провідним університетам світу.

Треба створити таку систему організації міжнародної діяльності на всіх рівнях – університету, факультетів і кафедр, індивідуальному, студентських організацій, – щоб міжнародна управлінська вертикаль запрацювала більш результативно і приносила більше нових ідей і більше коштів.

Треба продовжити формування міжнародного бренду університету та здійснювати ребрендинг у зв'язку із присвоєнням імені Ігоря Сікорського.

Є багато міжнародних інформаційних сфер в освіті і науці, в яких КПІ ще не представлений.

За 38 видами зовнішньоекономічної діяльності, які дозволені законодавством України, в даний час університетом використовуються лише 11.

Університет ще не сприймається як привабливий для зовнішнього споживача як освітніх, так і науково-технічних послуг, треба навчитися "подавати себе" на міжнародних ринках інноваційних послуг і продуктів, навчитися "продавати свої послуги і продукти".

Треба розробити сучасну модель представлення послуг університету як товару: сформуванати широку комерційну пропозицію; забезпечувати конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг в конкретних регіонах світу; створювати та супроводжувати діяльність спільних освітніх структур за кордоном; вести аудит факторів, що визначають ефективність зовнішньоекономічної діяльності; розвивати нормативно-методичний супровід міжнародної сфери, –

і на цій основі – розширити напрями міжнародних перемовин.

Університет має ще слабкі позиції в таких параметрах міжнародних рейтингів як іноземні викладачі (1,1 %), іноземні студенти (2,7 % від загального контингенту), кількість цитувань на одного викладача (1,3 %). Говорить за себе і інтегрований параметр – 23 % від рівня лідера – Массачусетського інституту технологій.

В цілому – системи рейтингування, оцінювання процесів в університетському середовищі мають ознаки внутрішньо орієнтованих, не вбудованих в міжнародно визнані "системи координат".

Міжнародній діяльності кафедр притаманна суттєва нерівність результатів: розрив показників досягає 100-300 разів.

Не збільшується і кількість англійських програм магістратури.

Але головною з проблем, які обмежують об'єктивно величезні можливості університету, є те, що на багатьох кафедрах ще не вбачають в міжнародній діяльності механізму, який може відкрити шлях до розв'язання актуальних проблем їх життєдіяльності.

ДМС вносить такі пропозиції на виконання рішення Вченої ради КПІ імені Ігоря Сікорського від 12 лютого 2018 року:

1. Продовжити реалізацію Стратегії розвитку КПІ ім. Ігоря Сікорського на період 2012-2020 роки та Плану дій по її виконанню, забезпечити досягнення кількісних індикаторів, визначених Планом дій.

2. Продовжити формування сучасних стратегій (в тому числі – маркетингових) і планів розвитку міжнародної діяльності на основі статусу автономії університету як інтернаціонального, дослідницького, відкритого університету лідерського типу.

Стратегії і плани розвитку міжнародної діяльності мають формуватися з урахуванням досвіду та моделей передових університетів світу лідерського типу – на основі принципів інтернаціоналізації університету – посилення міжнародної компоненти в усіх складових діяльності, вихід на організацію досліджень і технологій навчання для підготовки фахівців, конкурентоспроможних на світових ринках праці,

реформування за моделлю сучасного технічного університету лідерського типу, набуття репутації високорейтингового університету за міжнародновизнаними критеріями, і забезпечення – в результаті – зростання економічних показників і залучення нових ідей на основі міжнародного досвіду.

В міжнародному вимірі розв'язання нових завдань, що постають перед університетом, треба шукати на шляху поєднання університетської науки, цільової підготовки кадрів із високотехнологічним бізнесом та інноваційним виробництвом.

Треба аналізувати світові ринки з метою пошуку напрямів діяльності, за якими факультети, інститути і кафедри можуть запропонувати свої освітні, науково-технічні та інноваційні сервіси і на цій основі здійснювати вихід із пропозиціями до провідних транснаціональних компаній і до регіонів світу.

Має бути посилено роль таких індикаторів рівня роботи університету як місця в національному, галузевих та міжнародних рейтингах; впроваджуватись європейська практика гарантій якості вищої технічної освіти; зніматися бар'єри, в т.ч. юридичного характеру, за всім спектром інструментів зовнішньоекономічної діяльності, експорту і імпорту освітніх послуг (через створення спільних освітніх структур в Україні і за кордоном).

3. Забезпечити виконання наступних завдань по розвитку міжнародної діяльності.

3.1. В організаційному забезпеченні розвитку міжнародної діяльності та поглибленні процесів інтернаціоналізації університету:

3.1.1. На основі вивчення досвіду провідних університетів світу в частині сучасних моделей організації міжнародної, в тому числі – зовнішньоекономічної, діяльності заявити та виконати міжнародні проекти, спрямовані на реформування структурно-організаційної системи менеджменту міжнародної діяльності;

3.1.2. Розробити і здійснити заходи для трансформації національного вишу в інтернаціональний, посилити в організаційних формах міжнародну компоненту в усіх складових діяльності університету – для реформування за моделлю сучасного технічного університету лідерського типу;

3.1.3. Забезпечити посилення кадрового складу міжнародного напрямку університету через формування молодого ядра, що не знає альтернативи іншому шляху крім як інтернаціонального, на хайтек орієнтованого шляху розвитку університету, і включення його в процеси реального управління міжнародною сферою університету;

з цією метою розширити елементи фахової підготовки через форми навчального процесу випускових кафедр (спеціалізації, дисципліни за вибором та ін.) на ФСП, ФММ, ФЛ, ВПІ та в інших зацікавлених підрозділах, в аспірантурі, в Інституті післядипломної освіти;

3.2. В навчальній роботі:

3.2.1. На основі досвіду співробітництва з компанією "Boeing", групою компаній "Прогрестех" та ін. впроваджувати принципи цільової підготовки нового покоління фахівців міжнародного класу за замовленнями транснаціональних промислових груп, її інтеграцію з науковою роботою

студентів задля створення високих технологій, затребуваних на глобальних ринках;

3.2.2. Здійснювати реформування навчального процесу у відповідності до стандартів європейської вищої освіти через виконання міжнародних проектів програми Європейської Комісії ERASMUS +, розширити участь університету в програмі ERASMUS +, досягти збільшення кількості таких проектів;

3.2.3. Надати практичну допомогу новоствореному Центру з питань гарантії якості вищої технічної освіти в розвитку співпраці із європейськими агенціями гарантування якості вищої освіти; надати допомогу випусковим кафедрам з цих питань шляхом консультацій, семінарів, через підготовку проектів до програми ERASMUS+, присвячених розвитку внутрішніх (в Україні) процедур гарантій якості вищої технічної освіти.

3.3. В науковій діяльності:

3.3.1. Продовжити підготовку серії конференцій в співпраці з представництвом Польської академії наук в Києві: «Відновлювана енергетика та енергоефективність у XXI столітті», «Чиста вода. Фундаментальні, прикладні та промислові аспекти», «Держава та глобальні соціальні зміни» та ін.;

3.3.2. З метою активізації участі вчених університету в підготовці проектних пропозицій до програми "Horizon 2020" – забезпечити пряму методичну і організаційну взаємодію із відповідними категоріями 220-ти провідних вчених університету, докторів наук, професорів;

досягти на цій основі збільшення кількості проектів за програмами Євросоюзу, Євразії, НАТО, Британської ради та ін.;

3.3.3. Продовжити практику проведення семінарів з питань обміну досвідом факультетів та інститутів щодо залучення фінансування наукових і освітніх проектів для розвитку дослідницької бази, інфраструктури за рахунок міжнародних джерел;

3.4. В інноваційній діяльності:

3.4.1. Вважати за доцільне сформувати робочу групу по підтримці міжнародної компоненти в спільній діяльності КПІ ім. Ігоря Сікорського та Наукового парку "Київська політехніка";

3.4.2. Силами Центру міжнародної освіти – представляти в міжнародній сфері все, що є конкурентоспроможного в університеті (через представництва України за кордоном та дипломатичні представництва іноземних держав в Україні);

3.4.3. Створювати спільні інноваційні середовища із зарубіжними університетами-партнерами і партнерами Наукового парку "Київська політехніка", розвивати мережування старт-ап - середовищ;

3.5. В міжнародних рейтингах:

– досягти підвищення параметрів, за якими університет ще не досяг високих позицій у порівнянні з університетами-партнерами із країн Центрально-Східної Європи: кількість іноземних студентів, іноземних

викладачів, кількість цитувань на одного викладача та ін.;

3.6. В зовнішньоекономічній діяльності:

3.6.1. Посилити увагу до різноманітних форм зовнішньоекономічної діяльності з метою збільшення надходжень до бюджету університету у відповідності до затвердженої Вченою радою в 2016 році Концепції розвитку зовнішньоекономічної діяльності на 2016-2018 роки (www.icd.kpi.ua, www.forea.kpi.ua);

3.6.2. Розробити сучасну модель представлення послуг університету як товару: сформулювати широку комерційну пропозицію; забезпечувати конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг в конкретних регіонах світу; створювати та супроводжувати діяльність спільних освітніх структур за кордоном; вести аудит факторів, що визначають ефективність зовнішньоекономічної діяльності; розвивати нормативно-методичний супровід міжнародної сфери, –

і на цій основі – розширити напрями міжнародних перемовин;

3.6.3. На основі маркетингових досліджень визначити інвестиційно привабливі для університету транснаціональні компанії, профіль діяльності яких відповідає галузям знань і спеціальностям, за якими здійснюється підготовка кадрів в університеті, та напрямам наукових досліджень, організувати силами ДМС і підрозділів перемовини з ними для формування нових напрямів співпраці;

в основу перемовин покласти досвід і модель взаємодії Механіко-машинобудівного інституту із компанією "Boeing", групою компаній "Прогрестех" та ін.;

3.6.4. З метою підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ввести адміністрування міжнародних пропозицій університету на основі аналізу за критеріями їх інвестиційної привабливості;

встановити відповідальність ДМС за забезпечення в міжнародних перемовинах економічних інтересів університету: розвиток матеріально-технічної бази університету за рахунок зарубіжних інвесторів, надходження коштів від зарубіжних інвесторів за виконання замовлень на рахунки університету і т.і.;

3.6.5. Розробити економічні стимули (мотиватори) в першу чергу – для викладачів, які викладають іноземним громадянам, – з метою збільшення кількості:

- навчальних програм (магістерських та бакалаврських) англійською мовою, в першу чергу – за спеціальностями, які є затребуваними для зарубіжних університетів-партнерів у відповідності до потреб економічного розвитку відповідних регіонів і країн світу;

- дистанційних навчальних курсів англійською мовою;

3.6.6. Розробити і ввести комплекс економічних мотиваторів для учасників розвитку економічної сфери університету;

3.6.7. Засобами мережевих технологій забезпечити брендінг і ребрендінг університету (у зв'язку з присвоєнням імені Ігоря Сікорського): підвищення

привабливості університету в світі через різноманітні форми міжнародної діяльності, представлення найбільш яскравих результатів роботи в міжнародному інформаційному просторі (сайти, портали, рейтинги і т.і.), розповсюдження уніфікованих інформаційних пакетів англійською мовою (комплексні інформаційні матеріали підрозділів, комерційні освітні пропозиції для працівників індустрії і т.і.);

3.6.8. Координувати створення на рівні університету і на рівні підрозділів спільних з зарубіжними партнерами навчально-наукових лабораторій, центрів та інших міжнародних структур і надавати необхідне сприяння підрозділам;

продовжити роботу по створенню спільних важливих для університету міжнародних структур: Українсько-Корейського центру науково-технічного співробітництва, спільної науково-освітньої структури із університетом м. Гуанчжоу, КНР, та філії КПІ в Єгипті;

3.6.9. Розробити і впровадити фінансово-економічне обґрунтування форм та механізмів реалізації міжнародної співпраці як спільних проектів (в т.ч. і освітніх) з іноземними партнерами, відповідно до запропонованого Департаментом міжнародного співробітництва Регламенту управління освітніми проектами із зарубіжними партнерами;

3.7. В частині юридично-адміністративного супроводу міжнародної діяльності:

3.7.1. Реально впровадити в практику "Загальний регламент управління міжнародним співробітництвом" (процедури та механізми здійснення міжнародної діяльності), "Уніфікований порядок ведення переговорів із іноземними партнерами" та інші розпорядчі документи такого спрямування;

3.7.2. Здійснювати юридичний супровід поточної міжнародної та зовнішньоекономічної діяльності в частині договірної роботи, в т.ч. – в сфері науково-технічного співробітництва;

Продовжити силами Департаменту міжнародного співробітництва (відділу зовнішньоекономічної діяльності) здійснення моніторингу міжнародних договорів з такими завданнями:

- консультативний супровід та моніторинг ходу виконання діючих міжнародних договорів різноманітного характеру;
- аналіз діючих міжнародних договорів з визначенням найбільш актуальних та перспективних для розвитку університету та підрозділів з метою надання їм ефективного супроводу та адміністрування з боку ДМС;
- формування та ведення бази копій міжнародних договорів із візами відповідальних осіб від Департаменту міжнародного співробітництва;
- аналіз причин невиконання договірних зобов'язань в межах компетенції Департаменту міжнародного співробітництва;
- формування та ведення електронної бази результатів моніторингу;

3.7.3. Вдосконалити нормативне забезпечення міжнародної діяльності університету (зокрема, – в частині уніфікації процедур ведення міжнародних переговорів, здійснення реєстрації зовнішньоекономічних договорів тощо), розробити:

- Порядок укладення, реєстрації та зберігання міжнародних

(зовнішньоекономічних) договорів (в рамках загального положення про договірну роботу університету);

- Порядок адміністрування, аналізу та моніторингу міжнародних (зовнішньоекономічних) договорів;
- Порядок здійснення аналізу інвестиційної привабливості міжнародних пропозицій; загальні критерії оцінки міжнародних пропозицій;
- Регламенти з організації міжнародного співробітництва: підготовка та проведення міжнародних перемовин, укладання міжнародних угод;
- Інші;

3.7.4. Збирати, аналізувати та систематизувати пропозиції підрозділів по удосконаленню нормативного забезпечення міжнародної та зовнішньоекономічної діяльності університету;

3.7.5. Забезпечувати методичний супровід міжнародної діяльності (методичні рекомендації для структурних підрозділів з питань реалізації міжнародної діяльності, проведення методичних семінарів), вдосконалювати нормативне забезпечення (регламенти, положення, порядки, правила, вимоги);

здійснювати консультативно-роз'яснювальну та допоміжну роботу з представниками міжнародних офісів факультетів та інститутів;

4. Деканам факультетів, директорам інститутів, завідувачам кафедр спільно з ДМС здійснити низку організаційних кроків щодо посилення міжнародної діяльності підрозділів, в т.ч. – зовнішньоекономічної:

4.1. Посилити міжнародну компоненту в діяльності професорсько-викладацького складу на індивідуальному рівні: через планування роботи кафедр, в індивідуальних планах викладачів, в параметрах рейтингів науково-педагогічних працівників, в системі звітності і конкурсного обрання керівників, викладачів, в атестації наукових співробітників і аспірантів;

4.2. З метою активізації участі кафедр в міжнародному співробітництві продовжити практику призначення на рівні кафедр відповідальних за міжнародну діяльність та проектних менеджерів;

Заступники керівника ДМС:

Є.І. Поліщук

С.М. Шукаєв

К.В. Юдкова

Керівник Відділу міжнародних зв'язків та протокольного супроводу:

Л.М. Шикалова

Керівник Відділу зовнішньоекономічної діяльності ДМС:

А.П. Шишолін

Керівник Відділу організаційного забезпечення міжнародної діяльності ДМС:

А.В. Ковтун